

UTBILDNINGSPLAN

Lärarprogrammet

Programkod: LÄRAY

Fastställd av Lärarutbildningsnämnden (LuN) 2002-03-22

Reviderad av LUN 2003-11-07

Utbildningsplan
Lärarprogrammet 60 poäng
(Study Programme in Education , 60 credits)

Denna utbildningsplan gäller för studerande antagna höstterminen 2003

LÄRARPROGRAMMET 60 poäng vid Högskolan i Gävle

1 Beslut om inrättande

Högskolestyrelsen beslutade 2001-05-28 om inrättande av förnyad lärarutbildning fr o m höstterminen 2001, protokoll 2001:3.

2 Övergripande uppläggning

Lärarprogrammet 60 poäng vid Högskolan i Gävle är en kompletterande lärarutbildning som förutsätter att studenten har lägst 80 –120 poäng i relevanta ämnen och ämnesområden eller motsvarande kunskaper. För lärare i yrkesämnena på gymnasieskolan krävs 60 p i yrkesteorin och 3 års arbetslivserfarenhet. Utbildningen består av 5 och 10 poängskurser och de 60 poäng som utbildningen omfattar totalt fördelas på tre terminer. Utbildningen innehåller både högskoleförelagd och verksamhetsförelagd utbildning.

3 Utbildningens mål

Högskolelagen (1992:1434) anger allmänna mål för högskoleutbildning:

Den grundläggande högskoleutbildningen skall, utöver kunskaper och färdigheter, ge studenterna förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem samt förmåga att följa kunskapsutvecklingen, allt inom det område som utbildningen avser.

Utbildningen bör också utveckla studenternas förmåga till informationsutbyte på vetenskaplig nivå.

Utöver dessa anges i examensordningen (bilaga till Högskoleförordningen (2001:23) följande mål för blivande lärare:

För att få lärarexamen skall studenten ha de kunskaper och de färdigheter som behövs för att förverkliga förskolans, skolans eller vuxenutbildningens mål samt för att medverka i utvecklingen av respektive verksamhet enligt gällande föreskrifter och riktlinjer. Studenten skall vidare kunna

- omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas,
- bedöma och värdera elevers lärande och utveckling samt informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare,
- förmedla och förankra samhällets och demokratins värdegrund,
- orientera sig om, analysera och ta ställning till allmänmänskliga frågor, ekologiska livsbetingelser och förändringar i omvärlden,
- inse betydelsen av könsskillnader i undervisningssituationen och vid presentation av ämnesstoffet,
- självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och annan pedagogisk verksamhet samt delta i ledningen av denna,
- tillvarata och systematisera egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat som grund för utveckling i yrkesverksamheten,
- använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen och inse betydelsen av massmediers roll för denna.

Särskilda mål för lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle:

Centralt för Lärarprogrammet 60 poäng vid Högskolan i Gävle är att studenten använder de redan inhämtade teoretiska kunskaperna tillsammans med de inom utbildningen förvärvade didaktiska kunskaperna, så att studenten därigenom erhåller en god yrkesutbildning för arbete inom skolväsendet

UTBILDNINGSPLAN

i ett samhälle i snabb förändring. Sådana förändringar berör såväl den allmänna samhällsutvecklingen som förskolan, skolan och lärararbetet. Den blivande läraren bör under utbildningstiden öva upp en förmåga till fortlöpande omprövning av tidigare lösningar.

Didaktisk kunskap avser den analytiska förmågan och de konkreta färdigheter som är förutsättningar för ett gott resultat i lärararbetet. I varierande grad kräver olika former av lärarbete olika didaktiska lösningar. Det är viktigt att lärarstudenterna under utbildningen förbereder sig för att både självständigt och i lärarlagsarbete lösa sådana frågor.

Ett mål för utbildningen vid Högskolan i Gävle är studenternas förmåga att utveckla alternativa strategier för sitt kommande arbete i förskola och skola. Förmågan till kritisk reflektion och prövning av egna undervisningsinsatser tillika diskussion om andras arbetsinsatser är härvid central, liksom förmågan att låta ämneskunskaper och didaktiska aspekter samspela, såväl i den egna bildningsprocessen som i det konkreta yrkesutövandet.

Studenterna skall under utbildningstiden erfara olika arbetsformer.

Kursexaminationen skall vara integrerad i utbildningen. Examinationen anordnas fortlöpande och/eller i slutet av en genomgången kurs. Examinationen skall tydligt visa den enskilde studentens prestationer och uppnådda kunskapsnivå. Genom att erfara flera olika former av examination skall studenten få insikt i hur skilda kunskapsområden kan examineras.

Studentens bakgrundskunskaper ger olika förutsättningar för vägval inom Lärarprogrammet 60 poäng. Samtidigt finns bestämda mål som den blivande läraren måste uppfylla under sina studier. De blivande lärarna måste göra sådana val av kurser och arbetsuppgifter, och genomföra dessa på sådant sätt, att de under utbildningens gång uppfyller utbildningens mål. Förutom den examination som sker i anslutning till särskilda kurser ingår därför i utbildningen vid Högskolan i Gävle en examination av en samlad lärarutbildningsportfölj.

Lärarutbildningsportföljen blir särskilt betydelsefull för de studenter som följer Lärarprogrammet 60 poäng och den behöver därför planeras så att studenten kan fullgöra insamlandet och dokumenterandet under utbildningstiden så att examinationsmålen alla delar uppfylls.

4 Utbildningens innehåll

Kurserna inom programmet skall tillsammans utgöra 60 poäng. Av dessa är 20 poäng verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Kurserna inom programmet skall innehålla för läraryrket särskilt centrala och gemensamma kunskapsområden, tvärvetenskapliga moment samt ämnesdidaktiska studier. De verksamhetsförlagda studierna består av dels fältstudier (40 %) och dels av praktiskt lärarbete (60 %). Fältstudierna kan utgöras av verksamhetsbesök, observationer, intervjuer etc. Praktiskt lärarbete utgörs av övning i undervisning och annat lärarbete med direkt anknytning till undervisningen. I ett särskilt PM beskrivs mer ingående formerna och organisationen för verksamhetsförlagd del av undervisningen. I övrigt se respektive kursplaner.

Inom programmet ska ett examensarbete på 10 poäng genomföras. Examensarbetet skall ha relevans för lärararbetet och utförs antingen i ett ämne med didaktisk inriktning, didaktik eller pedagogik med didaktisk inriktning. Studenten väljer om examensarbete skall utföras på b eller c-nivå.

UTBILDNINGSPLAN

5 Strukturplan

- Ht**   **Kurser: Introduktion till läraryrket, 10 poäng, inkl. VFU 5 p (2p övningsundervisning och 3 p fältstudier)**
Ledarskap och lärande, 5 poäng
Värdegrunden i ett demokratiskt samhälle, 5 poäng
- Vt**   **Ämnesdidaktisk kurs/speciell didaktik 15 poäng, inkl. VFU 10 p (7 p övningsundervisning och 3 p fältstudier)**
Vetenskaplig metodkurs, 5p
- Ht**   **Tematisk undervisning och samverkan, 5 poäng, inkl. VFU 5 poäng (3p övningsundervisning och 2 p fältstudier)**
Examensarbete 10 poäng
Valbar kurs 5 p

6 Behörighet

Behörigheter för antagning 2002/2003

Läroarbetsutbildning med inriktning mot tidigare år kräver minst 80 poäng i relevanta ämnen eller ämnesområden, varav 40 poäng utgör en inriktning.

Läroarbetsutbildning med inriktning mot senare år och gymnasium kräver minst 120 poäng i skolrelevanta ämnen, varav 60-80 poäng utgör inriktningen.

Lärare mot yrkesämnena på gymnasieskolan kräver minst 60 poäng i yrkesteorin och 3 års arbetslivserfarenhet.

Läroarbetsutbildning inriktning förskola och naturvetenskap/teknik, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + Nk A dvs Sv B/Sv2 B, **En B**, Sh A, **Ma A** och Nk A eller motsvarande. Sökande med avgångsbetyg från treåriga

yrkestekniska linjer eller från Ba, Du, Et, Fo, Jo, Pr, Sb, Te, Tr och Ve medges dispens från kravet i samhällskunskap

Läroarbetsutbildning inriktning grundskolans senare år, Ma-No, även distans, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.16 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Fy B, Ke B och Bi B eller motsvarande.

Läroarbetsutbildning inriktning grundskolans senare år, Sv-Eng/Hi/Re, 180 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.13 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma B och Hi A eller motsvarande.

Läroarbetsutbildning inriktning grundskolans tidigare år, Ma-No, även distans, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.15 dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A**, Ma D, Hi A, Fy B, Ke A och Bi A eller motsvarande.

Läroarbetsutbildning inriktning grundskolans tidigare år, Sv-So, 140 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.12 dvs Sv B/Sv2 B, En B, Sh A, Ma C, Nk B och Hi A eller motsvarande.

UTBILDNINGSPLAN

Lärarytelse i inriktning förskola, grundskolans tidigare och senare år, specialpedagogik. Förutom grundläggande behörighet krävs Sv B/Sv2 B + En B + Sh A + Ma C + Nk B (alt. Fy A + Ke A + Bi A) + Hi A eller motsvarande.

Lärarytelse i inriktning gymnasieskolan, Ma-Fy, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B, Sh A** + Ma E/etapp 4 och Fysik B/etapp 4 eller motsvarande.

Lärarytelse i inriktning gymnasieskolan, Sv-Eng, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, En B, **Sh A, Ma A** eller motsvarande.

Lärarytelse i inriktning gymnasieskolan, Sv-Hi, 180/200 poäng

Förutom grundläggande behörighet krävs kunskaper motsvarande standardbehörighet G.11. + högsta kurs/etapp i aktuella ämnen dvs Sv B/Sv2 B, **En B, Sh A, Ma A** + Hi B/etapp 2 eller motsvarande.

Viss validering, ekvivalering och dispenser kan i förekommande fall ges.

7 Betyg

Lärarytelseprogrammet kurser tillämpar en tregradig betygsskala; Väl godkänd, Godkänd samt Underkänd.

8 Avrådan

En student kan avrådas från vidare studier på grund av att vederbörande bedöms ha bristande lämplighet för läraryrket. Vid avrådan skall studenten beredas möjlighet att med studievägledaren diskutera alternativa utbildningar.

9 Examen

Lärarytelseexamen 120 p, 140 p, 180 p eller 200 p.
Bachelor/Master of Education

10 Examensbevis

En student som uppfyller fordringarna för examen skall på begäran erhålla examensbevis.

Av examensbeviset skall framgå

- uppnått poängtal för examen
- vilka inriktningar och specialiseringar som ingått i utbildningen
- betyg och poängtal för avklarade kurser, datum för betyg
- examensarbetets titel för vilken undervisning eller verksamhet utbildningen är avsedd

PM om Portföljexamination.

Som ett första steg mot ett mer generellt användande av portföljexamination inom lärarutbildning införs en examinationsportfölj för de punkter i examensordningen för lärarutbildning och högskolans lokala mål som är svåra att uppfylla i obligatoriska moment i kurser. Målen måste ofta uppfyllas inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). Studenten samlar i sin examinationsportfölj produkter som visar att målet har uppfyllts. Dessa produkter granskas antingen inom de ordinära kurserna på HiG eller också intygar den lokala lärarutbildaren att målet har uppfyllts. Examinationsportföljen kan vara en mapp med pappersalster eller en elektronisk mapp där dokumenten samlats.

Under Allmänt utbildningsområde 1 (AU1) presenteras uppgifterna i kursen Introduktion till läraryrket. Arbetet med portföljuppgifterna utförs sedan under hela utbildningstiden. Lärarstudenten har ansvaret för att under kurser och VFU uppmärksamma och arbeta med uppgifterna så att samtliga uppgifter kan redovisas sista terminen under AU3. Under AU2 följs arbetet upp och resterande uppgifter uppmärksammas. Inom den korta utbildningen bör portföljuppgifterna ha lösts efter den första inriktningen, i den längre utbildningen efter inriktning 2. Under AU2 kan ytterligare någon uppgift lösas och endast i undantagsfall kan en uppgift kvarstå till AU3. Portföljexaminationen utförs som ett moment under AU3.

Uppgifterna kan redovisas som moment kopplade till kurser inom högskolan, t.ex. kan fältstudier utnyttjas. I andra fall utförs uppgiften under det praktiska lärararbetet i VFU. Lokal lärarutbildare får då ansvaret för att intyga att portföljuppgiften utförts.

Portföljen kommer alltså att innehålla av lärarstudenten producerat material kopplat till uppgiften samt till varje uppgift ett intyg som visar att uppgiften lösts. Intygsgivare kan var kursansvarig lärare vid högskolan eller lokal lärarutbildare.

Examinationen under AU3 består av ett slutseminarium om portföljuppgifterna samt att den kursansvariga läraren sammanfattar intygen och godkänner portföljen. Ett möjligt resttillfälle erbjuds under VFU placerad i AU3. Alltså skall seminarium och portföljgranskning utföras före sista VFU:n i AU3.

Studenten skall

1. *omsätta goda och relevanta kunskaper i ämnen eller ämnesområden så att alla elever lär och utvecklas.*

Portföljuppgiften handlar om att anpassa ämnesstoffet till olika individer och utförs under VFU.

2. bedöma och värdera elevers lärande och utveckling.

Målet kan och bör arbetas med under VFU, men kan också uppfyllas under ämnesdidaktiska kurser där examination, betyg och utvärdering behandlas.

3. informera och samarbeta med föräldrar och vårdnadshavare.

Utförs under VFU.

4. *förmedla* och förankra samhällets och demokratins värdegrund.

Portföljuppgiften betonar begreppet förmedla och utförs följaktligen under VFU.

5. självständigt och tillsammans med andra planera undervisning och annan pedagogisk verksamhet

Är en naturlig del av VFU under senare delen av utbildningen, men kan också vara en del av ämnesdidaktiska kurser och fältstudier.

6. självständigt och tillsammans med andra utvärdera undervisning och annan pedagogisk verksamhet.

Målet kan uppfyllas både under VFU och inom högskolans kursutbud.

7. använda informationsteknik i den pedagogiska utvecklingen

Portföljuppgiften betonar begreppet använda och utförs sannolikt under VFU.

8. erfar estetiska uttrycksformer.

Kursanordnare kan uppmärksamma målet och skapar delmoment som ingår i kurser. Studenten uppfyller målet inom högskolans kursutbud eller under VFU.

- Lärarstudenten ansvarar för att målen i portföljen uppfylls.
- Undervisande lärare ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att portföljen följs upp under Allmänt Utbildningsområde 2 där också det framtida arbetet med portföljen diskuteras.
- Examinator ansvarar i samarbete med lärarstudenten för att slutexaminationen av portföljen utförs under Allmänt Utbildningsområde 3.

Portföljuppgifter kan redovisas som

- delmoment i kursplaner i genomgångna kurser
- i form av ett reflekterande PM, kopplat till ett intyg
- ett intyg undertecknat av lokal lärarutbildare om att momentet har behandlats under VFU-perioden. Intyget författas av lokal lärarutbildare i samråd med den lärarstuderande.
- på annat sätt i samråd med portföljexaminator